

ს ა ს ა უ ბ რ ო მ ა ს ა ლ ა

გიგა მამიდა, დეიდა, ბიცოლა; მრ. გიგაღორ (||ლგგაა)

ბუბა ბიძა, ბიძია, ძია; მამიდის ქმარი; მრ. ბუბაღორ (||ლაბბაუა)

ბიძა ბიძა; მრ. ლგბბაა

დიმთილ დედამთილი; სიდედრი

მიმთილ მამამთილი; სიმამრი

ხოშა დედე, დადა ბებია, დიდედა; მრ. ხოშა დედეღორ, დადაღორ

„ხოშა“ ბაბა ბაბუა, მხცოვანი; მრ. „ხოშა“ ბაბაღორ

სამუნ ცოლისძმა მრ. ლგსმუნა

დად მული; მრ. ლგდაა, დგდაა

ძმა მასლი; მრ. ლგძმაა, ძგძმაა

მეყერუა რძალი რძლისთვის, მრ. ლგყერუ /უ, ლგყერულ

მეჭმულ ქვისლი; მრ. ლგქოშლა

ქორ სახლი, ქორს სახლში, შინ

ჯ სუყ ასული (გათხოვილი ქალი ოჯახისათვის, გვარისათვის); მრ. ლგსუშა

ნიბშინ წული (ძმისწული, დისწული, საერთოდ წული

ოჯახისათვის, გვარისთვის); მრ. ლგნიბშინა

დიეშ, მუტეშ, საზღვრულის წინ დიეშ, მუტე ნათ.

ბრუნვის ფორმებია: დედის, მამის

გიგაშ, ბუბაშ, საზღვრულის წინ გიგაშ, ბუბაშ ნათ.

ბრუნვის ფორმებია: დედის (მამიდის, ბიცოლასი), ბიძის

მუხტბემიშდ, ჩიჟემიშდ, თელღრაშდ ნანათესაობითარი

ვითარებითია: ძმისთვის, სიძისთვის, რძლისთვის... (←ძმ-ის-„ა“-დ,

სი-ძ-ის-„ა“-დ, რძლ-ის-„ა“-დ...)

უმხტარ ერთმანეთს

უმხტარაშდ ერთმანეთისთვის (←ერთმანეთის„ა“-დ)

მიგტოჟ ჩემთვის

ისგტოჟ შენთვის

ლითური სწავლა

ლუწილე გათხოვილი

მოდე ანდა

ს ა უ ბ ა რ ი

მამა ჯარ ალ ზურაღლ, ეჯ მარე? ალ ზურაღლ გიგა მარ, ეჯ მარე — ბუბა. მიშგუა დიე უდილ მიშგუ გიგა ლი. მიშგუა მუტე დაჩუირი მიშგუ გიგა ლი. მიშგუა დიე ჯემილ მიშგუ ბუბა ლი. მიშგუა მუტე მუხუბეი მიშგუოტ ბუბა ლი.

ხეხუმი ჯემილ ჭაშს სჰმუნ ხარ. ჭაშმი დაჩუირ ხეხუს დჰ (დჰა) ხარ. ლაუდილჰ ლაჭშა უშხუარ ლჰმჭოლა ხარხ. ჭაშმი მუხუბე ხეხუს ძმჰ ხარ. თელღრა თელღრას მეყერუა ხარ. ჭაშმი დი ხეხუმიშდ ი ხეხუმი დი ჭაშმიშდ დიმიოლ ლი. ჭაშმი მუ ხეხუმიშდ ი ხეხუმი მუ ჭაშმიშდ მიმიოლ ლი.

მუხუბემიშ მოდჰე დაჩურჰ გეზალს (ჭყინტგეზალს ი დნაგეზალს) ნიბჰშინ ხაჭხა. ჯემლჰშ მოდჰე უდლჰ გეზალსი ნიბჰშინ ხაჭხა. ლუწუტრლე .ურაღ ჭორაშჭ ი .ტარაშჭ ჰჭტჭ ლი. ჰასტჰშ ...ალ ნიბჰშინ ხარ ჭორს ი გტარს.

ჰარ ხორი ეჩას? ეჩას დჰარ ხორი, დჰე დი, დჰე მუ, დჰე გეზალ ი დჰე დჰარ. მი მირიხ უდილ, ჯემილ, ჭაშ ი გეზლარ; დჰსა მირი დადა (ხოშა დედჰ) ი ბაბა (ხოშა ბაბა).

დადა ლი დიეშ ი მუტე დი, ბაბა ლი დიეშ ი მუტე მუ. ლახუბჰ ჭყინტგეზლარ ლახუბა ხარხ უშხუარ.

მამ ხუღუეხ ალჰარსა? ალჰარს ხუღუეხ ლჰდარ. ეჯა მინე ლათჰერ ლჰდარ ლი. სი ჭუღუემჰ ლჰდარ? ნდჰ.

მამ ჯაკუ ამეჩუ? მი მაკუ ლითჰრი. ეჯჰარს მამ ხაკუხ? ეჯჰარსი ლითჰრი ხაკუხ. მი ხუითჰრი ლუშნუს ი ეჯჰარ ითჰრის ლგდჰხაჰუს.

ჰარ ჯალჰტჰ სგჰდ? ნჰდ ნალჰტჰ: დილარუ, მუღლარუ, ლახუბა, ლადჰურა (ლაჭმილა, ლაუდილა), გიგაღლარ, ბუბაღლარ, დედჰღლარ, ბაბაღლარ, ლჰჭა, ლჰთლჰღრა ი ლჰნბჰშნა.

ჰარ ხი? — სტუდენტ. მამ ჯაშხა? (ჭახე, გტარ). იმე ხარი? (ნდგილ). ჰარ ჭირი უნიჰერსტეტს? — აფხნეგარ (მინე ჭახე-დ გტარ). ჰარ ჭირი აგის? (დნდმუ, დაჩუირ, მუხუბე, ბუბა...). იმ ხაშდბა? იმ ხითჰრი? ხედ ნინს ხითჰრი? ხედა ნინ ჭიხალ? ჰარ ლი მუთჰრი? მამ ჭუღუე? — ლარ. ჰარ ლი ისგუ აფხნეგ? ხაკუმჰ ეჯას ლუშნუ ნინი ლითჰრი? მამ ჯარ ისგუა მუხუბემი გეზალ? მამ ჯარ ისგუა დაჩურჰ ჭაშ? მამ ლი ისგოტ ისგუა დიე ჯემილ, დიე მუ?

შენი რა არის (“რა გაჭგს”) ეს ჭალი, ის კაცი? ეს ჭალი დეიდაა, ის კაცი ბიძა. დედაჩემის (“ჩემი დედის”) და ჩემი დეიდაა. მამაჩემის (“ჩემი მამის”) და(ც) ჩემთვის მამიდაა. დედაჩემის ძმა ჩემთვის ბიძაა. მამაჩემის ძმაც ჩემ-თვის ბიძაა. ცოლის ძმა ჭმრისთვის ცოლისძმაა (“ჭმარს აჭგს”). ჭმრის^ა და ცოლისთვის მუღია (“ცოლს აჭგს”). დების ჭმრეები ერთმანეთისთვის ჭვისლები არიან. ჭმრის ძმა ცოლისთვის მაზლია. რძალი რძლისთვის “შილია”.

ჭმრის დედა ცოლისთვის და ცოლის დედა ჭმრისთვის დედამილია. ჭმრის მამა ცოლისთვის და ცოლის მამა ჭმრისთვის მამამილია.

(კაცის) ძმის ანდა დის შვილს (ვაჟიშვილს^ა და ქალიშვილს) ბადიში ჰქვია. (ქალის) ძმის ან დის შვილსაც ბადიში ჰქვია. გათხოვილი ქალი სახ-ლისთვის(ა) და გვარისთვის ასულია. ასულის შვილი ბადიშია სახლის-თვის(ა) და გვარისთვის (“ბადიში აქვს სახლს და გვარს”). ვინ ჰყავს იმას? იმას არავინ ჰყავს, არც დედა, არც მამა, არც შვილი და არც არავინ. მე მყავს (“მყვანან”) და, ძმა, ქმარი და შვილები. არ მყავს ბებია (დიდი დედა) და ბაბუა (დიდი მამა). ბებია არის დედის(ა) და მამის დედა. ბაბუა არის დედის(ა) და მამის მამა. ძმების ვაჟიშვილები ერთმანეთისთვის ძმები არიან (“ერთმანეთს აქვთ”). რა აქვთ ამათ? ამათ აქვთ წიგნი. ის მათი სასწავლო წიგნია. შენ გაქვს წიგნი? — კი. რა გინდა აქ? მე მინდა სწავლა. იმათ რა უნდათ? იმათაც სწავლა უნ-დათ. მე ვსწავლობ სვანურს და ისინი სწავლობენ აფხაზურს. ვინ გიყვართ თქვენ? ჩვენ გვიყვარს: დედები, მამები, ძმები, დები, დეიდებ-ი (მამიდები, ბიცოლები), ბიძები, ბებიები, ბაბუები, სიძეები, რძლები და ბა-დიშები. ვინ ხარ? — სტუდენტი. რა გქვია? (სახელი, გვარი). სად ხარ? (ადგილი). ვინ გყავს უნივერსიტეტში? — ამხანაგები (მათი სახელი და გვარი). ვინ გყავს შინ? (დედა და მამა, და, ძმა, ბიძა...). რას აკეთებ (“მუშაობ”)? რას სწავლობ? რომელ ენას სწავლობ? რომელი ენა იცი? ვინ არის მასწავლებელი? რა გაქვს? — წიგნი. ვინ არის შენი ამხანაგი? უნდა იმას სვანური ენის სწავლა? რა არის შენთვის შენი ძმის შვილი? რა არის შენთვის შენი დის ქმარი? რა არის შენთვის დედაშენის ძმა, დედის მამა?

დ ა ვ ა ლ ე ბ ა. 1. გაეცით კითხვებზე პასუხი სვანურად.
2. დაუმატეთ ახალი წინადადებები.